
Acta synodi Sneecanae anno 1593.

Op huyden den XV Majj anno 1593 naest aenroepinghe des Heeren naems synnen in de synodale vergaderinghe, binnen Sneeck gecelebreert, tot preses communi suffragio geeligeert RUARDUS ACCRONIUS, ende GELLIUS ACCRONIUS scriba.

Gecollecteert dye procuratien van de gedeputeerden der classium synen bevonden voor guedt ende aggreabel.

1) Deze onderteekening is eigenhandig.

1. Ten eersten is besloeten, dat in de naeste sijnodo sullen personen verordineert worden, die op de naeste landsdach sullen versoeken, dat die kijnderen der dienaeren pensie moegen krijgen om te studeren, mits dat sij predicanten sullen worden, opdat onse faderlant in toecoemende tijden met dienaers mach versijen worden.

2. *Oplegginge der handen.*¹⁾ — Noepende de oplegginge der handen sullen de classes haer reguleren nae het articul des nationalis sijnodi daervan gemaect.

3. Is besloeten, dat noepende het articul om aen de heren Staten te versoeken, dat de sijnodi ende classes ijaerlix wat mochten hebben ut de cloestersopcomsten toe hulp van haere oncosten, dat hetselvde sal naeblijven tot gelegener tijt.

4. *Classes te houden op de dorpen.* — Noepende de classes te houden in de dorpen is besloeten, dat het sal naeblijven.

5. *Naelatinghe der constitutien synodalen sal gestrafft worden.* — Noepende degene, de constitutiones sijnodales beletten, is besloeten, dat die sullen gecensureert worden nae kerckenordennantie, nisi habeant legitimam causam excusationis.

6. Aengaende de feestdaegen is besloeten, dat de dienaers haer sullen reguleren nae het besluit van de nationale sijnodis.

7. Oft oeck een dienaer, die hem 23 ijaer boetfeerdich gedraegen heeft, behoert gecensureert te worden, is besloeten, dat hij niet sal gestrafft ofte gecensureert worden, tensij saeck dat het delictum alsoedanich is, dat het van de wertlicke overicheijt behoort gestrafft te worden.

8. Het classis van Leeuwarden wort belast om dsententie, over GERARDI persoon ghesproecken, eensdaechs te voldoen ende sullen dye van Grou volghende des lants ghebruijck nae GERARDI vertreck daetelick procedeeren tot electie van een ander dyenaer.²⁾

9. *Alle 14 daghen classis houden.* — Aengaende oft men alle 14 daegen sal classen houden, is besloeten, dat men sal blijven bij het besluit van Documer sijnodi. Nochtans soe wort een ijder classi vrijgelaten faecker classen te houden, soe het noedich is.

10. Is besloeten, dat de acta³⁾ Harlingensis sijnodi⁴⁾ sullen overge-

1) De marginalia zijn later bijgeschreven.

2) Art. 8 is door een andere hand dan die van den scriba geschreven.

3) „acta”, ter vervanging van de doorgehaalde woorden: „questioese articulen in.”

4) „sijnodi”, daarop volgden de doorgehaalde woorden: „gemaect van Ruardi persoon cum suis.”

sonden worden aen SIBRANDUM ABBELI om die te verschrijven ende ¹⁾ de questioese articulen daerut te laeten.

11. Aengaende de schamele lidtmaect in den dorpe Noortwolde is besloeten, dat het classis van Sneeck hem met commendatie sal senden tot de kercken om een aelmoese te krijgen tot sijn onderhout.

12. Oft een dienaer met gotloese kerckfoechden bona conscientia de administratie wel mach hebben, is besloeten, dat hij dat wel mach doen, dewijle hij sulx niet kan beletten.

13. Oft men geen froeme kerckfoechden behoert te kesen, al ist dat sij arm sijn, is besloeten, dat men hem hijerin moeten reguleren na des lants ordenantie ende gebruiick. Ende waer te wenschen, dat froeme kerckfoechden alderweegs mochten gestelt ende gecoeren worden.

14. Soeveel belangts de abusen van de ontheilenge des sabbathts, de solemnisatie des echtes, zo is besloeten, dat de classes, die hijerijn fauten weten, sullen arbeiden bij de hoege ende lege oevrichheijt, dat sij afgeschaffet ende de oevretreders moegen gestraft worden.

15. Item de dingen, die in de sijnodis besloeten worden, dat de effect moegen sortieren, is besloeten, dat men de oevrichheijt van haere ampt sal vermanen.

16. *Die vant synodo gecommiteert hen belast zynde niet doen.* — De vant sijnodo gecommiteert worden om enige saecke in effect te brengen ende daerijn suimachtich sint, sullen nae kerkenordenge gecensureert worden.

17. *Oever de persoon HENRICI BERNARDI.* — Het sijnodus binnen Sneeck vergadert kan niet retracteren sententiam semel latam in superiori sijnodo. Dan soe HENRICUS hem beclaecht ende revisie van onpartidige dienaren bij de hoege oevrichheijt kan ververven, mach het sijnodus sulx lijden, ingefal hij sulx binnen de tijt van 14 daegen doet. Soe niet dat dan de sententie sal effect sorteren.

18. Het sijnodus van Sneeck verstaet, dat het trouwen van de oeverledene suster strijdet tegenst Gods woort, keiserlicke rechten, oude canones ende tplacaet, onlanx daervan gepubliceert.

19. Dewijle MARTEN CUIPER tegen de oordenge der kercken voortfaert in de dienst des woorts, sal het classis van Doccum bij de heren Staten

¹⁾ „die — ende”, ter vervanging van de doorgehaalde woorden: „verschreven te worden.”

versoecken, dat hij in sijn doon daetelick verhindert ende in ordinem redigeert mach worden.

20. Het classis van Doccum sal den tue jonge dochters, die ut Groeningerlant aldaer bij haer sint, recommendatie geven aen andere gemeenten om wat te versaemelen tot haer nootdrufft.

Daer sint van de volmachten in sijnodo vergadert tot deputati, die de voerfallende saecken in de tijt, totdat tsijnodus weer gehalten wort, sullen affhandelen, geordineert: ut Lieverder classe HARMANNUS COLDE ende SIJBE SCHELTEMA; ut Boelsverde classe JOANNES ELBORCH ende JACOB SIMONSSZ; ut Sneecker classe HARMANNUS LUNGA ende JOANNES MOL; ut Docummer classe THEODORICUS HARCONIUS ende STEFANUS UBELI, rector scholae; ut Franecker classe SIBRANDUS WOMMELIUS ende HERO JANSZ.

Het toecoemende sijnodus sal gehouden worden binnen Boelsvaert den tueden Maendach in Junio anno 1594.

Aldus gedaen in onze synodale vergaderinge binnen Sneeck den XV^{en} Maij anno 1593.

RUARDUS ACRONIUS, synodi praeses.
GELLIUS BENEDICTI ACCRUM, scriba ¹).